

Oponentský posudek na diplomovou práci v oboru učitelství ruského jazyka pro 2. a 3. stupeň na Pedagogické fakultě Univerzity Karlovy v Praze

Autor diplomové práce: XENIE LEDNICKÁ

Název diplomové práce: LEKSIČESKIJE GALLICIZMY V RUSSKOM JAZYKE

Autor posudku: Doc. PhDr. Marie Fenclová, CSc.

Xinie Lednická zvolila pro svoji diplomovou práci téma, zabývající se lingvistickými přesahy mezi ruským a francouzským jazykem, k jehož rozvíjení je přiměřeně disponovaná díky vystudovanému oboru učitelství ruského a francouzského jazyka na Pedagogické fakultě UK v Praze.

Problematiku výpůjček z francouzštiny v ruské slovní zásobě lze pokládat za historicky zakotvenou zejména v ruštině před rokem 1917 a neunikla tedy pozornosti řady starších badatelů, především lexikologů. Diplomantka svou volbou však správně předpokládala, že dynamická povaha lexikální sémantiky, ale i jejich formální modifikace mohou být zdrojem nových poznatků, a zřejmě proto se vydala touto cestou.

Posuzovatele této práce nemůže na první pohled nezaujmout její rozsah: přílohu samotné práce (107 stran) tvoří totiž slovník galicismů v ruštině, který zaujímá 472 stran.

Samotný text diplomové práce sestává z úvodu, čtyř kapitol a závěrů.

První kapitola zasvěceně popisuje historický rámec přejímání francouzských slov do ruštiny s ohledem na zajímavé stránky soužití obou jazyků na teritoriu Ruska, eventuálně v evropském ruskojazyčném prostředí.

Druhá kapitola se zabývá lingvistickými principy přejímání slov mezi jazyky a jmenovitě pak z francouzštiny do ruštiny, konstatuje, jaké jsou příznačné fonetické, morfologické a slovtvorné vlastnosti přejímek v ruštině.

Ve třetí kapitole se autorka nejprve snaží o analýzu adaptace výpůjček z francouzštiny v ruštině na úrovni zvukové a pravopisné. Poté se věnuje morfologickým změnám zejména jmen podstatných, které tvoří hlavní objem zkoumaného lexika, ale i jmen přídavných a sloves. Velmi zajímavá je v této kapitole část věnovaná sémantickým adaptacím, neboť v situaci přejímání nebývá zpravidla zohledňována víceznačná povaha přejímaného slova, a proto rozsah a obsah slovní jednotky přejímané (v tomto případě ve francouzštině) a přejeté (v tomto případě v ruštině) není totožný. Celá tato kapitola imponuje úsilím o úplnost a přehlednost, která je posílena utříděním jevů do tabulek s příklady.

Poslední čtvrtá kapitola je komentářem lexikografické práce diplomantky, jejímž výsledkem je výše zmíněný rozsáhlý slovník ruských galicismů. Pečlivost této práce opírající se o seriózní zdroje je základem hodnoty přiloženého slovníku.

Při obhajobě bych ráda slyšela, jaká zjištění autorka učinila ohledně k přejímání galicismů do ruštiny ve 20. století, eventuálně v současnosti. Rovněž mne zajímá, jak s principy přejímání lexika souvisí způsoby transliterace jmen vlastních. Vzhledem k tématu by bylo užitečné, aby práce byla vybavena i resumé ve francouzštině.

Diplomová práce je zakončena seznamem pramenné literatury a nepostrádá žádné formálními náležitostmi, vyžadované na úrovni diplomové práce. Proto ji ráda doporučuji k obhajobě s nadějí, že Xenie Lednická se bude i v dalším životě věnovat odborné práci, kterou zahájila touto diplomovou prací.

Závěrem konstatuji, že podle mého názoru lze předkládanou diplomovou práci Xenie Lednické doporučit k uznání jako práci rigorózní.

Praha 17.1.2009